

Raadsvoorstel

Onderwerp: BESTUURSOVEREENKOMST NATIONAAL PROGRAMMA GRONINGEN (NPG)
Datum: 27 maart 2019
Agendapunt: 9
Behandeling: Opiniërend/Besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Henk Jan Bolding en Kristel Rutgers
Steller: Nanda Pellenbarg (programmamanager aardbevingen) en Hans Veldhuis (projectleider NPG)
Zaaknummer: Z-HHL-002968

1. Samenvatting

Maandag 11 maart 2019 heeft gemeente Het Hogeland samen met de andere aardbevingsgemeenten en de provincie afspraken gemaakt met het Rijk over de hoofdlijnen van het Nationaal Programma Groningen (NPG). Deze afspraken zijn vastgelegd en ondertekend in een bestuursovereenkomst met een toelichtende bijlage “een programma dat groeit”. De overeenkomst is getekend onder voorbehoud van instemming door Gemeenteraden en Provinciale staten. Met de NPG-gelden willen we voor de komende jaren, samen met inwoners en haar belangengroeperingen, het bedrijfsleven en de maatschappelijke organisaties en instellingen de kwaliteit van de leefomgeving, energietransitie, duurzaamheid, economie en arbeidsmarkt versterken. We streven naar een toekomstbestendige gemeente die kracht en trots uitstraalt en wordt gekenmerkt door duurzaamheid, vitaliteit en leefbaarheid. Een gemeente Het Hogeland waar het goed wonen en werken is.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Te besluiten om in te stemmen met de bestuursovereenkomst Nationaal Programma Groningen (NPG) en het bijbehorende document ‘Een programma dat groeit’.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

De kwartiermakers NPG en de verantwoordelijk bestuurders van aardbevingsgemeenten en provincie hebben in februari 2019 afgesproken om in het belang van een gewenste besturingsvorm en de bijbehorende hoofdlijn van financiering het NPG in de eerste weken van maart 2019 een concept bestuursovereenkomst op te leveren en te presenteren. In de bijgevoegde documenten, de bestuursovereenkomst met de bijbehorende toelichting “Een programma dat groeit”, leest u de uitwerking van afspraken tussen Rijk, provincie en de gemeenten in het aardbevingsgebied die de bestuurders op 11 maart hebben besproken en zijn gemaakt in bijzijn van de verantwoordelijke Minister Wiebes en Minister Ollongren,

maar wel onder voorbehoud van instemming door Gemeenteraden en Provinciale Staten. Tevens is in deze bijeenkomst gesproken over de komende periode en verdere uitwerking van het NPG.

3.2 Bevoegdheid raad

De colleges van de aardbevingsgemeenten en provincie hebben de concept bestuursovereenkomst en toelichting op dinsdag 5 maart 2019 besproken. Statenleden hebben hierover op woensdag 6 maart 2019 gesproken in de Statencommissie bestuur, financiën en veiligheid en hier een motie over ingediend. De inhoud van deze motie is doorgevoerd in de Bestuursovereenkomst die is getekend op 11 maart 2019. Overeenkomstig de motie is de Bestuursovereenkomst hierop, in afstemming met de regionale bestuurders, aangepast (zie artikel 3 lid 2). Tevens is conform de motie een werkwijze afgesproken op basis waarvan de projecten 2019 tot uitvoering kunnen komen.

Volgens afspraak is de Bestuursovereenkomst onder voorbehoud van instemming door de Raad ondertekend. De behandeling van beide documenten staat gepland voor 27 maart 2019.

Als raad zult u in de komende maanden nadrukkelijk worden betrokken bij de nadere uitwerking van de inhoud van de Bestuursovereenkomst, te weten de hoofddoelen, indicatoren en nadere spelregels van het NPG. Deze vormen samen uiteindelijk de basis voor het opstellen van een lokaal programmaplan en thematische programmaplannen (zie voor een nadere toelichting hieronder.). Na bespreking met raden en staten, mogelijk in diverse rondes, maakt het NPG bestuur een definitief voorstel. Dit voorstel wordt u ter goedkeuring voorgelegd.

Na goedkeuring van raden en staten zullen deze kaders de basis vormen voor elf met elkaar samenhangende programma's: per gemeente een lokaal programmaplan en vier thematische programmaplannen. De gemeentelijke lokale programmaplannen en de vier thematische programma's zijn de inhoudelijke bouwstenen van het Nationaal Programma Groningen. De lokale pijler van het Nationaal Programma Groningen vertaalt zich, uiteraard, naar het lokale gemeentelijke niveau. In een dorp, buurt of wijk, komen verschillende maatschappelijke opgaven en ambities samen. Het aanpakken daarvan vraagt om een integraal en gebiedsgericht plan waarvoor we als gemeente aan de lat staan. Deze pakken we in gezamenlijkheid met de samenleving op. U heeft als raad hier een belangrijke kaderstellende rol.

De vier thematische programma's vormen samen de thematische pijler van het Nationaal Programma Groningen. De thematische programma's richten zich vooral op energie-, klimaat- en natuurdoelen en op economische structuurversterking en verbeteren van bereikbaarheid. Deze thematische programma's beperken zich niet tot het aardbevingsgebied. Aanpakken, voorstellen en projecten uit andere delen van de provincie Groningen komen ook in aanmerking, als de effecten ervan ook van invloed zijn op het aardbevingsgebied. Bij deze programma's wordt samengewerkt tussen provincie, gemeenten, Rijk en regionale belanghebbenden zoals kennisinstellingen, de arbeidsmarktregio, maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven. Ook voor de thematische programma's en de wijze waarop we als gemeente Het Hogeland willen participeren kunt u als raad kaders meegeven.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Iedere aardbevingsgemeente en daarmee dus ook onze gemeente Het Hogeland gaat zo snel mogelijk na het vaststellen van de lokale programmakaders in opdracht van het college van B&W, samen met onze inwoners, ondernemers en andere stakeholders, een lokaal programmaplan uitwerken. In dit lokale programmaplan wordt rekening gehouden met de door uw raad gestelde kaders en het programmakader vanuit het NPG.

Hiermee willen we werken aan perspectief voor onze inwoners en ondernemers; een veilige, duurzame en leefbare toekomst waar een ieder met vertrouwen ontwikkeling in eigen hand kan nemen.

In de planning is thans voorzien dat de programmaplannen in het eerste kwartaal 2020 kunnen worden vastgesteld in de raden en staten.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Met de NPG-gelden willen we de komende jaren een kernen- en gebiedsontwikkeling op gang brengen die onze gemeente Het Hogeland vitaler en leefbaarder maakt, alsmede een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van energietransitie, economie en arbeidsmarkt.

De afspraken als verwoord in de concept bestuursovereenkomst en bijbehorende toelichting “Een programma dat groeit”, geven duidelijkheid over governance, besturing en hoofddoelen van het NPG. Het college is van mening dat hiermee een basis is ontstaan waarop verder kan worden gebouwd.

De hoofddoelen van het NPG geven ruimte voor verdere aanscherping in programmadoelen en ambities in een op te stellen lokaal programmaplan voor Het Hogeland.

De bestuursovereenkomst geeft richting aan de programma-organisatie en maakt bovendien afspraken over de werkwijze en voorwaarden waaronder het geld beschikbaar komt. Tevens voorziet de overeenkomst in de behoefte om snel te kunnen starten met een aantal projecten die al zo ver klaar zijn dat ze op korte termijn uitgevoerd kunnen worden.

5.2 Risico's

De noodzakelijke randvoorwaarde voor het College van B&W om een handtekening onder de Bestuursovereenkomst Nationaal Programma Groningen te zetten, is het onverkort uitvoering kunnen geven aan onze voorgestelde versterkingsaanpak – zowel voldoende financiering als capaciteit zijn daarvoor noodzakelijk. In het overleg met Minister Wiebes en Minister Ollongren zijn daar op 11 maart gezamenlijk afspraken gemaakt waardoor we genoeg vertrouwen hadden om te tekenen maar we blijven heel kritisch op de uitvoering van deze afspraken.

Meerdere partijen zoals TCMG, CVW en NCG, hebben hun rol en verantwoordelijkheid in de uitvoering van de versterkingsaanpak Het Hogeland. De gemeente is en blijft afhankelijk van deze partijen waardoor het onmogelijk is eigenstandig beloftes te doen en na te komen. De belofte aan onze inwoners van een veilige woning en leefomgeving is cruciaal. Op geen enkel andere manier kan er anders worden gebouwd aan een toekomstperspectief. Daarom blijft het College zich inzetten, ook richting andere partijen, om deze belofte na te kunnen komen.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Het financiële verdeelmodel van 1,15 miljard euro, met een looptijd van 10 jaar, is nog niet vastgesteld. Zodra het bedrag voor gemeente Het Hogeland bekend is, zullen wij u hierover informeren. Duidelijk is inmiddels wel dat iedere gemeente een startkapitaal van 15 miljoen euro ter beschikking krijgt om nog in 2019 te kunnen beginnen met projecten waar een akkoord op is gegeven door het NPG bestuur. Geormerkt en via het gemeentefonds, komen op basis van trekkingsrecht de NPG gelden beschikbaar. Vervolgens wordt het direct in de begroting of via een begrotingswijziging opgenomen.

7. Inbreng belanghebbenden

In het proces van de totstandkoming van het Nationaal Programma “Een Programma dat groeit” is veelvuldig met stakeholders gesproken.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Bij de vaststelling van het programmakader en programmaplan NPG Het Hogeland zal nader op de uitvoering worden ingegaan.

8.2 Tijdspad

1. 1^e en 2^e bespreking lokale en thematisch programmakader, intentie voor de zomer 2019
2. Vaststelling programmakader Q3 2019
3. Bespreking en vaststelling programmaplan NPG Het Hogeland Q1 2020

8.3 Communicatie

Participatie is voor het welslagen van het NPG van cruciaal belang. Geef de Groningers daadwerkelijk de regie over hun eigen toekomst. De communicatie zal zich derhalve sterk richten op het op alle mogelijke manieren betrekken van inwoners, belanghebbenden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties en instellingen. Allereerst bij het opstellen van ons lokale programmaplan en de thematische programmaplannen. Parallel daaraan en de komende jaren bij het op gang brengen van de kernen- en gebiedsontwikkeling en bij de ontwikkeling en het versterken van de energietransitie, economie en arbeidsmarkt.

8.4 Evaluatie

Op basis van monitoring van het NPG is over 4 jaar een evaluatie NPG voorzien. Via trekkingsrecht komen de middelen beschikbaar via het gemeentefonds. Op de reguliere wijze door middel van begroting, tussenrapportages en rekening .kunt u als raad het NPG proces voor Het Hogeland volgen. Daarnaast zal nauw contact over het NPG bestaan tussen de portefeuillehouders NPG en de overleggroep aardbevingen van uw raad

Bijlage:

1. Concept bestuursovereenkomst Nationaal Programma Groningen
2. Toelichtende bijlage “Een programma dat groeit”

Achterliggende documenten:

Winsum, 13 maart 2019

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding